

12/2012

XB-1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Lavie Tidhar

Aféra Šangri-la

Jason Sanford

Odsouzení snít

Aliette de Bodardová

Rozptýlení podél řeky nebes

České povídky

Jana Rečková

Hřbitovní dialekty

Jan A. Novák

Krasy v labyrintu

Božena Čechalová

Žádná není stejná

Martin Moudrý

Pohled z druhé strany

Publicistika

Jason Sanford

Kvalitní SF filmy budeme mít
až geekové

ovládnou – nebo zničí -
Hollywood

Pavel Žďárek

Hledání srdce z Aporveru

Edita Dufková

Zmrzlina z ledu typu 9

Martin Zhouf

Rozhovor
s Romanem Kýbusem

www.casopisxb1.cz

Cena: 75 Kč – 3,05 euro

Elizabeth Bearová
Dolly

Stojí za to vidět svět, když končí den

Blikání padajících hvězd, oči kočky číhající pod okapem, milá tvář za oknem, krajina spící v měsíčním světle... Každý večer je plný věcí, které stojí za to vidět. Díky zkušenostem a umění našich lékařů, kteří mají v rukou ty nejmodernější přístroje, můžete vidět lépe i vy. A laserová korekce vašeho zraku nebo léčba šedého zákalu netrvá déle než 15 minut. Stojí za to vidět.

Evropská tel 810 800 009
oční klinika www.lexum.cz

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Lavie Tidhar: Aféra Šangri-la	3
Elizabeth Bearová: Dolly	11
Jason Sanford: Odsouzení snít	17
Aliette de Bodardová: Rozptýlení podél řeky nebes	26

Domácí SF

Jana Rečková: Hřbitovní dialekty	33
Jan A. Novák: Krysy v labyrintu	46
Božena Čechalová: Žádná není stejná	51
Martin Moudrý: Pohled z druhé strany	60

Publicistika

Edita Dufková: Zmrzlina z ledu typu 9	60
Jason Sanford: Kvalitní SF filmy budeme mít až geekové...	62
Fandomanie	65
Pavel Žďárek: Hledání srdce z Aporveru	66
Martin Zhouf: Čeští a Slovenští výtvarníci SF a F...	80

Fantastická věda

Envisat míří do kosmického smetí;	
Mývalové táhnou Evropou;	
Blízké setkání hvězd v souhvězdí Labutě;	
Myš s regenerační schopností čolka	64

Filmfaroniáda

Filmové premiéry; Looper; Podivuhodná cesta;	
Hotel Transylvánie; Chata v horách; Vikodlak: Bestie mezi námi;	
Zpátky na frontě; Resident Evil: Zatracení; Klapka!	69

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; Petr Heteša: Sex, drogy a cyb'n'roll;	
Blanka Jehlíková: Čarodějka; Karen Chance: Dotkni se temnoty;	
Pavel Fritz: Letka 307; Vladimír Holanec: Herci;	
Dustin Thomason: 21.12. Kletba jaguářího krále;	
Jan Dobiáš: Až na kraj světa; Alastair Reynolds: Transport ledu;	
Petr Boček, Miloslav Zubík: Mrazivé příběhy;	
Philip Carter: Oltář z kostí;	
Tonollo, Harald: Temné dědictví - Příběhy rodiny Smrtičovy;	
Juraj Červenák: Zlato Arkony 1;	
Star Trek: Původní série - omnibus; Nové knihy	73

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Pověřený vydavatel

Filip Humplík

Vydává

Konektor XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a.s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a.s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 12. 2012

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Martin McKenna

Inzerce

Tohle slovo je větší-
nou u našich čtenářů
považovánoskoro za
nadávku. Mnohokrát
jsem se na besedách
setkal s nadšenými vě-
tami typu: *To je fajn,
že ve vašem časopisu
není prakticky žádná inzerce...*

Také nesnáším lifestyle časopisy, kde je
víc obrázků než písmen a víc inzerátů než
obrázků. A že jich není málo. Vře s tako-
vými větami souhlasím, ale není to tak jed-
noduché, jak by se na první pohled zdálo.
Většina časopisů je na inzerci životně zá-
vislá, protože se jich neprodá tolik, aby si na
sebe vydělaly. Dokonce prý existují časo-
pisy, které jsou postaveny na tom, že se do
nich sežene dostatek inzerce, a pak už je
jedno, co v nich je. Aby to bylo možné, uvá-
dění se u nich fiktivní náklady, které přesa-
hují skutečnost i desetkrát. Dokonce jsem
slyšel o časopisu, který se prý ani neprodá-
val, jen se zasílal reklamním agenturám, aby
měly důkaz o vydané reklamě, a zbytek ča-
sopisu šel rovnou do stoupy.

Nás vřdycky živil prodej, což je věc zcela
výjimečná a pro vedoucí a marketingové
pracovníky nepochopitelná.
Když jsme začínali na zelené louce s XBěč-
kem, předpokládali jsme, že se poměrně
rychle dostaneme do téhož stavu. Množství
čtenářů sice neustále roste, jenže pomalu,
takže po dvou letech se už konečně pohybu-
jeme kolem nuly I my ale potřebujeme ně-
jaké ty placené inzeráty. Za uplynulé dva
roky jsme přece jen zasekli celkem slušnou
sekyru...

Samozřejmě nechci, aby polovinu našich
stránek tvořila inzerce, ale vzhledem ke zvy-
šujícím se vstupům (dneska sněmovna od-
souhlasila zvýšení DPH), by se nějaká hodila
do každého čísla. Jenže získat ji nebo ně-
koho, kdo by nám ji sháněl, je stejně těžké
jako hledat jehlu v kupce sena. Zvlášť proto,
že jí nepotřebujeme zase až tak moc (máme
jen tři barevné stránky, o něž inzerenti stojí),
takže by se u nás inzerťák neuživil.

Takže ji sháníme jak se dá. Držte nám palce,
abychom ji sehnali každý měsíc a mohli tak
v klidu pokračovat ve vydávání našeho časo-
pisu.

Vlado Ríša

p.s. kdybyste věděli o nějakém inzertákovi,
inzerentovi nebo placeném inzerátu, dejte ur-
čitě vědět. Nejlépe na adresu:
risa@casopisxb1.cz

Uzávěrka soutěže se StoryFactory se blíží!

15. 1. 2013 máte poslední možnost
zapojit se do soutěže o nejlepší ani-
mované 3D video vytvořené v pro-
gramu StoryFactory. Více na
www.StoryFactory.cz. A kdo má
rád časopis XB-1, může zaslat video
na téma **Experiment XB-1**, ceny pro
vítěze této kategorie věnoval právě
časopis XB-1.

Sci-fi klub ANDROMEDA Plzeň vyhlašuje 24. ročník literární soutěže O Stříbrnélesklý halmochron

Zaslané práce musí být v žánru SCI-
FI. Upřednostňujeme hlavně povídky
na téma cestování časem.

Rozsah povídky je omezen na 40 nor-
mostran nebo maximálně na tři po-
vídky, jejichž součet nepřesáhne 40
normostran. Normostrana - stránka,
která obsahuje 30 řádků o 60-ti zna-
cích s řádkováním 1,5 - to značí 1800
znaků na stránku včetně mezer. Jed-
noduchým výpočtem lze zjistit, že
rozsah povídky(dek) by neměl přesa-
hovat 72000 znaků. Elektronicky za-
sílání povídky není nutné formátovat
na normostránkový vzhled.

Soutěž je NEANONYMNÍ - tzn. pří-
spěvky by měly mít v hlavičce jméno
autora či alias, pod kterým mají být
uváděny. Texty musí být zaslané e-
mailem nebo na CD/DVD, napsané
v běžném textovém editoru, nebo do-
dány ve třech exemplářích, psané
strojem nebo vytištěné na kvalitní
tiskárně. Texty dodané v elektro-
nické podobě mají větší šance na
zveřejnění ve sborníku a není je
nutné zasílat v papírové formě. Sou-
bory by neměly obsahovat viry zná-
mého či neznámého původu. NEZA-

POMÍNEJTE NA ZPÁTEČNÍ ADRESU!

Nevyžádané písemné příspěvky se
nevracejí.

SFK ANDROMEDA si vyhrazuje
právo na uveřejnění ve svém klubo-
vém fanzinu.

Prosíme autory, kteří nesouhlasí se
zveřejněním svého příspěvku na In-
ternetu, necht' nás na to laskavě upo-
zornit.

Uzávěrka soutěže je dne 31. 3. 2013
Soutěžní příspěvky zasílejte na
adresu: endymion@email.cz, kde
získáte i další informace

Písemné práce zasílejte na adresu:
*Petr Kaufner; Kralovická 41;
323 32 PLZEŇ*

Pořadatelé se zavazují, že osobní
údaje účastníků soutěže neposkytnou
žádné třetí osobě a využijí je pouze
pro komunikaci s autory prací.

Nové díly Hvězdných válek

Společnost Walt Disney se dohodla
s tvůrcem slavné filmové série Geor-
gem Lucasem na koupi jeho pro-
dukční společnosti Lucasfilm. Za-
platí za ni 4,05 miliardy dolarů - asi
78 miliard korun.

„Je načase, abych předal Hvězdné
váleky nové generaci filmařů,“ uvedl
k transakci Lucas. Společnost Disney
dodala, že se chystá sedmá epizoda
Hvězdných válek, která by se měla
dostat do kin v roce 2015.

Disney prý má v plánu natočit nej-
méně tři nové filmy ze světa Hvězdných
válek. Šéfkou Lucasfilmu se
stane Kathleen Kennedyová, která
nyní vede firmu společně s Lucasem.
Lucas bude působit jako tvůrčí po-
radce pro nové epizody Hvězdných
válek. Disney uvedla, že další epi-
zody série se plánují po dvou až
třech letech.

Sci-fi klub Andromeda slavil třicetiletí svého trvání v plné síle.

Aféra Šangri-la

(THE SHANGRI-LA AFFAIR)

Měl jsem tu na tebe počkat, jenže se stahují bouřková mračna.

*Jako kmen Hmongů čekající na spoj Air America.
Veškeré opium je požito. Přistávací dráhu poznamenala poezie.*

*Měsíc má nafouklé panděro. Žáby zpívají
jako modloslužebné shromáždění u hrnce, umouněného boha,*

*který je pozře. Víra je jako červená nit nebo opálená kůže
zemědělce,*

*také člověka poznamená. Počkám. Třeba letadlo přiletí,
třeba se hrnec rozbije.*

*Čok dý der, pronese kdosi a ke konci zpěvavě protáhne.
Hodně štěstí: je to pozdrav na rozloučenou.*

Z Londýna tryskáčem do Bangkoku, do města zaplaveného batůžkáři, které přitahuje válka a kteří lační po vzrušení, ale raději s patřičným odstupem. Potom za blondatým rozcuchaným obrem jménem Richard, John, případně Enrique, to podle místa a dne v týdnu, do temného baru, kde mladí Thajci převlečení za dívky roznášejí pití a flirtují se zákazníky. „Jsme nová Air America“, kasal se Richard – říkejte mi ale Ricku. „Cokoli, kamkoli, kdykoli. Jenom nespadáme pod vládu. Jako Červenej kříž nebo Oxfam. Ještě jeden burbon, prosimtě, Satiene. Paráda. A tady pro kamaráda taky. Platí on.“ Mrkl a plácl pohledného štíhlého mladíčka po zadku. „Nuevo Air Amerika: kam to bude dneska?“

Horké ráno, v ústech sucho, hlava třesí z laciného pití, které bude muset vykázat v kolonce „výdaje“. Vzduch zhoustlý vedrem a dusivý provoz. „Jako by válka ani nebyla“, komentoval to Rick. „Thajci se vždycky uměli zařídit. Sloužili Francouzům a Angličanům jako nárazníkové stát, když si staří bílí braši porcovali Asii, za vietnamský války se opatrně dali na stranu Amíků: starý rodiny, milej zlatej. Urozenej původ se holt nezapře. Takže v devatenáctém století postoupili nějaký území Francii a ve dvacátém helfli Američanům, ale monarchii si udrželi, ubránili se komunismu a nebýt týhleť nový války...“

A mlel pořád dál a jeho pasažér přikyvoval a z potu, který mu stékal po obočí, ho svědil obličej. Jeho kocovina se zhoršovala. Zkusil zařadit Rickův přízvuk, ale marně. Royalista. Jeho spis si samozřejmě prošel, ale kdoví, co v něm byla pravda, pokud vůbec něco. Válka byla živná půda pro téměř nekonečné fabulace. Pokrčil rameny a zavřel oči v naději, že se trochu prospí. Co na tom vlastně sešlo. Ten chlap je pilot a on pilota potřebuje. A jména jsou nebezpečná. Raději se obešel bez nich.

Letiště tvořil shluk chatrčí a narychlo sflikovaných hangárů. Čekal nad mizernou instantní kávou 3 v 1, než Rick obstará

dopravu. Bylo osm ráno. „Poletíme až odpoledne,“ informoval ho Rick, když se vrátil. „Vít, znáte to. Zatím si dáchněte. Máte něco na čtení?“

Na policiče vedle samovaru leželo pár románů od Le Carreho a jeden od Agathy Christie. „Díky, ale vlastně mi nic nechybí.“ Rick pokrčil rameny a na jeho mohutné postavě se to gesto ještě znásobilo. „Jak je libo, člověče. Hlavně nikam nechodte. Ještě si musím něco vyřídit.“

Stará letadla rezavějící na slunci... přistál ultralight, z něj vylezl prcek v neoznačené khaki kombinéze a helmě a ze zadního sedadla vytáhl ruksak – s opiem? s čínským softwarem? – nakonec se ukázalo, že s rýží. Vešli muži s bohatými kníry a nepatrně mongolskými rysy, posadili se, zapálili si a rozdali karty. Proč se ve válce v jednom kuse čeká? Nad nimi se nakrátko zastavila malá vzducholod' a spustila provazový žebřík. Z gondoly jí koukaly hlavně. Přijely dva džípy, vyháklý náklad a zmizely. V poledne už se sluneční paprsky táhly jako kliš a od kávy cítil v ústech pachut' žluči.

O půl čtvrté se Rick znovu ukázal. „Oblečte se,“ houkl na něj a hodil mu kombinézu. Nasoukal se do ní a s hartusením si ji zapnul. Bylo v ní vedro k zalknutí. Vyšel za Rickem z hangáru a připadal si jako ten astronaut ze záběrů NASA pořizovaných na Měsíci v dávných dobách, kdy Američani ještě suverénně považovali okolní vesmír za svůj.

„Nastupte si. Zkuste na nic nesahat.“

Cítil z Ricka alkohol? Dospěl k závěru, že bude lepší se nepat. Letadlo vypadalo jako starodávňý dvojplošník. Tedy skoro. Na křídlech mělo pohlcovače slunečního záření, spleť solárních panelů zapuštěných v rámu. Trup mělo modrý jako nebe. Celkově připomínalo kromobyčejně veselou hračku. Posadil se dozadu. Rick si vylezl dopředu. Přístroje na palubní desce sestávaly z rafiček ve dřevě a skle. „Jednoduchost je základ,“ křikl na něj Rick. „Kdybysme vyslali digitální signál, jsme v hajzlu. Stará škola,“ dodal zvesela a připoutal se. „Jako já.“

Z ptačí perspektivy byla krajina dočista placatá, nekonečně rovná thajská končina, do níž turista nevstročil, dodaleka rozprostřená vesničky spojené prашnými cestami, žádná města, žádná světla a aut jen pomálu. Letěli nízko. Nemohl s Rickem mluvit, neměli sluchátka s mikrofonom ani vysílačku. Pátral očima po postupujících vojácích, seskupených tancích a dělostřelectvu, po shromážděných jednotkách, které tam podle všeho měly být, ale nebyly. Krajina působila poklidně, pokojně, prázdně a jeho napadlo, že stejně musí působit tisíce let, ačkoli nebylo větší místní války, aby se tudy dřív nebo později neprohnala na cestě za lepší budoucností.

Bylo po horku. Tady nahoře byl za kombinézu rád, příjemně hřála. Vít ho šlehal do tváří. Za brýlemi mrkal. V jedné chvíli mu Rick podal malou lahev. Red Label, ale ne z Ameriky. Z místní palírny, ale ušla. Upil z ní a už ji nevrátil.

K Mekongu se dostali navečer, když světla valem ubývalo. V téhle roční době řeka téměř vyschla a mezi břehy vystupovaly bílé skvrny písčitých mělčin. Neviděl žádné lodě. Letadlo zamířilo k zemi a on strnul: přelétali hranici s Laosem.

* * *

Nikdo vlastně nevěděl, jak válka začala. Všichni se nicméně shodli, že jde o lokální konflikt. Podle některých se Pákistán naposledy pustil do křížku s Indií. Jiní vinili Afghánce, kteří hromadně opouštěli vlast. Další si nedali vymluvit, že válku rozpoutala rozpínavá Čína, agresivní Vietnam, případně Mongolové snící o druhé říši. Thajcům nikdo nic nezazlíval, protože jako obvykle převlékali kabát a – aby těch metafor nebylo málo – dávali od všeho ruce pryč, to spíš koloniálním mocnostem, novým i někdejšími, neboť podle mnohých píchly do vosího hnízda. Jisté však bylo jen to, že jeden den se zdejší protloukali jak se dalo, pěstovali rýži, vyvíjeli software, plánovali pětiletky – a ten další válčili.

Válka se do Asie vyhnula jako rýže odměřená do hrnce. Digitální systémy se zhroutily. Městskou populaci se prohnaly viry šité na míru a rozšířily se na venkov, někdy jen zabíjely a někdy měnily lidi v... nelidi. Hranice se uzavřely, povolaly se zálohy, stovky klimatizovaných robotáren ve velkém chrlyly aušusové uniformy. Vietnam, který léta držel monopol na výrobu loutek, experimentoval s bionickými vojáky. Čína zarea-govala zbraněmi na paprskové bázi s chytrými čipy, které z cíle před eliminací dokázaly načíst jeho genetickou informaci. Proč jim říkala zrovna heinleinisty, nikdo netušil, Čína si ale odjakživa nemístně vážila západního braku. Indie vyprodukovala geneticky upravenou rýži, jejíž konzumace měla neblahé vedlejší účinky. Mnohé etnické skupiny utvořily bojůvky a v politickém chaosu se pokusily vyhlásit samostatnost. Tibetští vědci v zámoří se pokusili vyvinout silové pole, které by v případě úspěchu Tibet de facto odřízlo od Číny. Úspěšní nebyli. A do šarvátek se zapojili tuláci, žoldáci, váleční bloggeři a turisté, nevládní organizace a obecně prospěšné společnosti, výzvědné služby a neohrožení politici, kteří dostali zá-lusk na nobelovku za mír a místo v síni slávy vedle Nelsona Mandely. Barma se uzavřela ještě víc než dřív. A Laos...

V Laosu se křížily cesty.

* * *

Při přeletu nad Mekongem po nich stříleli, ale byl to jen tuc-tový chabý flak a Rick se mu vyhnul ostrým manévrováním nahoru, dolů a do stran. Za řekou se země zazelenala a on pod sebou uviděl palmy, načež přistáli na letišti jako dlaň, jehož ranvej polonazí chlapeč označili benzínovými hořáky. Rick si sundal helmu, otřel si obličej hadrem a usmál se od ucha k uchu. „Vítejte v Laosu.“

Stála tam neoficiální hospoda. V pozadí hrála televize hong-kongský akční film. Měli vlastní generátor. A studené pivo. Osazenstvo tvořili takřka výhradně opilí piloti. Vypadali, že se dobře baví.

Poručil si pivo a byl rád, že je vychlazené. Myslel na cestu, která ho ještě čeká. Jednodušší část měl za sebou.

* * *

Vientiane, to byly široké třídy a úzké uličky, které se od nich

klikatily jako tepny. Dojmy z Vientiane se vršily jak barevné diapozitivy překotně promítané na plátno: chrám, před nímž hlídá Buddha v životní velikosti a s pozoruhodně kočičí tváří (řidič se po jeho otázce naježil: „Ne Buddha! Nyak! Něco jiný!“), na trhu čínský podpultový hardware a databáze a stařena usazená za terminálem, která dle Rickových slov dokázala předpovídat pohyby vojsk v celé Asii. Sledoval, jak si k ní Rick přiklekl a jak stařena přejela prsty po klávesách, až jí náramky na zápěstích zazvonily jako činely, načež Rickovi něco pošeptala a pokynula mu rukou a Rickovy bankovky ve vši diskrétnosti změnily majitele. Ve vedlejší uličce za Sok Pa Lu-angem spatřil dům loutek a muže posedávající v čekárně na ko-bercích. Všiml si tří čtyř loutek v životní velikosti, vstoupily pomalíčku, leč elegantně, jedna měla rysy falanga – cizince –, dvě vietnamské, poslední thajské. Na vše dohlížela zarputile vyhlížejí ženská se šroubováky v náprsní kapse. Najedli se u nedalekého stánku, Rick hlasitě srkal nudle a naporoučel si další *mak phed*, chilli, beerlao. Na každém kroku vojáci, ovšem mírní. Stejně jako Bangkok byl Vientiane relativně stabilní. Dost na to, aby do něj jezdili váleční turisté, falangové s patřičnými papíry i konexemi. On k nim nepatřil, ačkoli obojí měl v případě potřeby k dispozici. Problémem bylo dostat se dovnitř, nikoli zůstat.

Jízda tuk-tukem ztemnělými ulicemi, řidič to vzal zkratkou přes chrám, že se mniši v oranžových hábitech nestačili divit, a jeho tuk-tuk byl elektrický golfový vozík na bocích i na střeše pokrytý solárními panely, s miniaturními turbínami, které roztáčel umělý vítr, a neviditelnými reproduktory, z nichž vyřvával thajský pop. Všude motorky poháněné drahým benzínem, palivem z cukrové třtiny, bateriemi. A on v souladu s obvyklým postupem čekal, hledal, chodil sem a tam. Jako turista, další z mnoha, co se nemohou nabažit války, posedával po kavárnách, upíjel espresso, jedl bagety, kterým se tady říkalo falangchleba, četl *Vientiane Times*, kde ale našel jen vládou podporované prázdné tlachy, a raději si proto vyslechl všudypřítomné klepy: že Číňané vyrážejí na Japonsko, aby vyrovnali účty z druhé světové války, že Malajci bojují s Indií v pásu asteroidů a navzájem si demolují těžařské lodě náčiním určeným toliko pro drahocenné balvany, že z Tibetu je pustina, že Barma všechny obyvatele očkuje proti propagandě mozgovým parazitem na bázi RNA, že převrat v Thajsku je otázkou dní, že Vietnam dává dohromady armádu loutek k invazi do Kambodže, že Rusové se blíží – posledně zmíněnému ovšem nikdo nevěřil.

A celou dobu chodil z místa na místo, nechával po sobě zprávu – předem ujednanou šifru –, kontroloval mrtvé schránky a čekal v hotelovém pokoji a jeho chcanky pokaždé páchly po kávě. Čekal a čekal, jen zatím nevěděl na koho nebo na co.

* * *

Mladá Laosanka na kole.

Drží deštník.

Nehne se. Pod ní se točí cesta.

* * *

Tak ji poprvé spatřil – Phitsamai, Pit-sá Maj, ne jako pizza, představila se mu se smíchem – a tak si ji i jednou provždy zapamatoval. Po stranách kola se jí jako hadi vinula loga. Sa-

motný slunečník fungoval jako malá solární jednotka a nabíjel mrňavou baterii v rukojeti. Phitsamai dvakrát zazvonila, aby jí chodci poprávu dali přednost, a po chvilce zazvonila znovu. Ten zvuk a její slunečník byl signál, na který čekal. Phitsamai projela ulicí. On ji zpovzdálí sledoval. Ani jednou se neohlédla.

Narazil na ni u stánku s nápoji před starou budovou národní knihovny, jež se před časem změnila v útulek pro uprchlíky. Právě se posadila. Přišel k ní.

„Promiňte, slečno,“ oslovil ji zdráhavě, „khor thod, khor thod –“

„Ano?“ opáčila bezchybnou angličtinou. Majitelka stánku s nápoji, kvůli níž (a kvůli případným dalším divákům) scénku sehráli, je chvíli sledovala a pak se otočila. „Tohle vám nejspíš vypadlo.“ Podal jí obálku. Vytřeštila na ni oči. „Jsem já ale pitomá! Děkuju vám. Mám v ní cestovní doklady. Jsou moc důležité. Prosím, přisedněte si.“

A tak dál. Uchvátila ho už předtím, před jejich první schůzkou, ještě než se mu představila, než mu prozradila, že je z poloviny Hmong a že před válkou pracovala jako tlumočnice pro Rozvojový program OSN. „A jak se jmenujete vy?“ zeptala se a povytáhla obočí (majitelka si odfrkla, ale otočila se jinam – scénu, která se před ní odehrávala, důvěrně znala a zjevné pohrdání by jí nijak nepomohlo). Rozmyslel se a odpověděl: „Říkejte mi Izmael.“ Alespoň ji tím rozesmál. A taky s konečnou platností potvrdil, kým je, protože i on v jistém smyslu přijel ulovit velrybu.

Samozřejmě se nějak jmenoval. Měl pas, vízum, mezinárodní řidičák, vše momentálně na jméno John Brown, občan Irska s neurčitým přízvukem z obou stran Atlantiku. Izmael se mu líbil víc a stal se z něj jejich soukromý vtip.

Toho dne se sešli ještě jednou o něco později, v konspiračním bytě poblíž nemocnice 103 na staré ulici Laosko-thajského přátelství, kam ho nasměrovala.

„Seženete ji?“ chtěl vědět. A přes všechny instruktáže, důvěrné zprávy a rozšifrované informace dodal: „Existuje vůbec?“

Přikývla, a vůbec ne potěšeně. „Existuje.“

Říkalo se jí Šangri-la. Přenášela se mimo jiné pohlavním stykem (99 – 100 %), vzduchem (50 – 60 %), vodou (30 – 35 %), slinami (15 – 20 %) nebo dotykem (5 – 6 %). Komáři ji nepřenášeli, ale spíš z estetických než z technických důvodů. Vytvořila ji skupina vědců, která ve Zlatém trojúhelníku, v oblasti na pomezí Thajska, Laosu a Barmy, pracovala na projektu financovaném OSN. Jak se posléze ukázalo, skupinu financoval i místní drogový kartel, a když o výsledku jejich práce začaly prosakovat první informace, celá výzkumná stanice a s ní i vesnice, kde stála, jednoduše zmizely. Dlouho nikdo nevěřil, že Šangri-la vůbec existovala. Pak se začaly šířit zvěsti...

„Kde je?“ zeptal se jí. Najednou si uvědomil, jak málo toho ví. I cesta sem byla rána naslepo. „Kolik jí tam je?“ A neodbytně, jako dotěrná moucha, se mu vracela jedna otázka – může jí věřit?

„Viděla jsem kufřík,“ řekla a její odpověď s ním zamávala, i když ji čekal. „Odhadem víc než sto ampulí, přičemž z každé

by se při nitrožilní aplikaci dalo infikovat pět až deset lidí a řádově víc, pokud by se všechno vypustilo do městského zdroje pitné vody nebo ventilací do několika velkých veřejných budov.“

„Kde je?“ zeptal se znovu. Phitsamai si povzdechla. Sedla si na úzkou postel a on si najednou uvědomil, jak je mu blízko, jak voní – po kouři, po prachu a po zázvoru. „Jste Američan?“

„Ne.“

Usmála se. „To je škoda.“

„Proč?“

Nechala otázku bez odpovědi a místo toho se zeptala: „Umíte řídit letadlo?“

„Mám pilota.“

„Je to *Nuevo Air Amerika*?“

„Řekl bych, že jo.“

„V tom případě by vás tam mohl dostat. Bude to ale dost těžké, dost nebezpečné. A ti, kdo tam čekají, jsou dost nervózní. Hádám, že nejste jediný, kdo Šangri-la hledá.“

„V tom s vámi souhlasím,“ přitakal. Přisedl si k ní. „Je to nebezpečná hra.“

„Není to hra,“ hlesla. A dodala: „Řekněte mi, pokud se vám dostane do rukou – použijete ji?“

Zadívala se mu do očí. Našla v nich odpověď a usmála se. „Je krajně nebezpečná. Nebezpečnější než válka.“

Ricka našel v místním baru v Sok Pa Luangu a nebylo těžké ho v davu rozeznat. Na stole vedle něj stál žlutě natřený průhledný umělohmotný samovar plný piva. Usadil se na protějščí židli. Rick zabručel na pozdrav a mávl rukou. „Další půllitr,“ vyslovil pomalu. Když ho dostal, rozkázal: „Napijte se.“

Napili se. „Jak se vám Vientiane líbí?“ zeptal se Rick.

„Ujde.“

„Vemte si cigáro.“

S díky odmítl a řekl: „Long Cheng.“

Rick se poprskal pivem. „To je pravěk, drahej pane. Teď už tam najdete jenom Hmongy.“ To zrovna. „Proč za mnou chodíte s Long Chengem?“ Rick se na něj ublíženě zadíval. Jeho přízvuk stále nedokázal zařadit.

„Long Cheng,“ zopakoval a dodal: „Saisosombunská zvláštní zóna.“

„Na to dejte krk, že je zvláštní,“ odfrkl si Rick. „A neřvěte tak. Rozhodíte místní. Mě už jste rozhodil.“

„Pardon.“

„V pohodě.“

„Holt si budu muset najít někoho jiného.“

Rick se uchechtl. „A koho?“ řekl jen.

Long Cheng, jak mu prozradila Phitsamai, používali Američani jako operační základnu během tajné války v Laosu. Bylo to tajné město staré CIA. Nad ním létali krkavci, jak se říkalo operativcům Air America, letecké společnosti CIA a hlavnímu přepravci tajných služeb. V době, kdy ho Američani vyklidili, už to bylo druhé největší město Laosu – slušný výsledek na město, které vlastně oficiálně neexistuje.

„Co se po odchodu Američanů dělo?“ chtěl vědět. „Obsadila ho armáda,“ opáčila Phitsamai. „Nikdo nesměl dovnitř, nikdo nesměl ven. Trvalo to léta. Ve zvláštní zóně

